Lieta Nr. 1A68050320
Lietvedības Nr. 1A-0071-21/19
ECLI:LV:RPPT:2021:0203.1A68050320.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021. gada 3. februārī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa,
tiesnese S.Groza,
atklātā rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar /pers. A/ sūdzību par Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka 2020. gada 14. augusta lēmumu Nr. /numurs/.

Aprakstošā daļa

2020. gada 23. jūnijā sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr. /numurs/ un ar 2020. gada 10. jūlija lēmumu Nr. /numurs/ /pers. A/ saukts pie administratīvās atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[8] panta 24. daļai, piemērojot naudas sodu 540 EUR apmērā un atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 12 mēnešiem.

Šo lēmumu /pers. A/ (turpmāk arī – Sūdzības iesniedzējs) pārsūdzēja un ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka (turpmāk arī – Iestādes) 2020. gada 14. augusta lēmumu Nr. /numurs/ (turpmāk arī – Lēmumu) tas atstāts negrozīts.

Lēmumā norādīts, ka lietā sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols par to, ka 2020.gada 23. jūnijā plkst. 20.38 Sūdzības iesniedzējs vadīja transportlīdzekli /TL marka/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/ (turpmāk – Transportlīdzeklis) pa Kleistu ielu no Rātsupītes ielas puses Hapaka grāvja, Rīgā virzienā ar braukšanas ātrumu 122 km/h, pie atļautā braukšanas ātruma 50 km/h. Pārkāpums fiksēts videoierakstā.

Līdz ar to konstatēts, ka Sūdzības iesniedzējs nav ievērojis 2015. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 279 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – Ceļu satiksmes noteikumi) 101. punkta prasības un viņš saukts pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[8] panta 24. daļā paredzēta pārkāpuma izdarīšanu, piemērojot naudas sodu 540 EUR apmērā un atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 12 mēnešiem.

Ceļu satiksmes noteikumu 101. punkts noteic, ka apdzīvotās vietās transportlīdzekļu braukšanas ātrums nedrīkst pārsniegt 50 km/h.

Lēmumā, atsaucoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243. un 243.[1] pantu, norādīts, ka fiksētā administratīvā pārkāpuma esība ir pierādīta ar lietā gūtajiem pierādījumiem, tostarp administratīvā pārkāpuma protokolu, ar policijas dienesta transportlīdzeklī iebūvētās videoiekārtas notikuma ierakstu.

Transportlīdzekļa braukšanas ātrums ir fiksēts ar mērierīci „Stalker Dual DSR" Nr. /numurs/. Minētā mērierīce atzīta par derīgu braukšanas ātruma kontrolei atbilstoši izsniegtajam atkārtotās verificēšanas sertifikātam Nr. /numurs/. Minētā mērierīce papildus ir aprīkota ar videoiekārtu, kas lietā apskatāmā notikuma vietā un laikā tika pielietota un pārkāpums fiksēts videoierakstā, kas veikts 2020. gada 23. jūnijā no kustībā esoša policijas transportlīdzekļa priekšējā skata video ierakstošās iekārtas. Plkst. 20.38.34 mērierīce režīmā „Mērķis" fiksē braukšanas ātrumu 122 km/h, kas attiecināms uz policijas transportlīdzekļa virzienā braucošu tumšas krāsas transportlīdzekli, kas identificēts kā Sūdzības iesniedzēja vadītais Transportlīdzeklis.

Sūdzības iesniedzējs atzīst fiksētā administratīvā pārkāpuma fakta esību, bet lūdz samazināt soda apmēru un samazināt transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas termiņu.

Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 32. panta pirmajā un otrajā daļā noteiktajam, sodu par administratīvo pārkāpumu piemēro ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Piemērojot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Iestādes rīcības brīvība neietver tiesības samazināt piemērotā administratīvā soda apmēru zem minimālās likumā noteiktās sankcijas, jo tas būtu pretrunā ar tiesību normām. Lietderības apsvērumus attiecībā uz soda lielumu šajā gadījumā ir izdarījis likumdevējs. Konkrētajā gadījumā Sūdzības iesniedzējam par pārkāpumu ir piemērots minimālais naudas sods un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana uz 12 mēnešiem. Līdz ar to soda samazināšana nav iespējama. Par lietā konstatēto administratīvo pārkāpumu likumdevējs soda sankcijā ir noteicis gan naudas sodu, gan transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu. Līdz ar to Iestāde nevar apmierināt lūgumu samazināt naudas sodu un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas termiņu. Lietā nav konstatējami apstākļi piemērotā soda atcelšanai.

Par minēto Lēmumu Sūdzības iesniedzējs iesniedzis sūdzību, kurā norāda, ka viņš atzīst pārkāpumu, bija neapdomīgs un neievēroja ceļa zīmi, kā rezultātā sanāca, ka viņš pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumus. Sūdzības iesniedzējs lūdz izvērtēt piemēroto sodu un to samazināt, ievērojot samērīguma principu, jo viņš ir bezdarbnieks, viņam ir nelieli ienākumi, viņš plāno uzsākt studijas, viņam ir nepieciešams risināt arī citus sociāla rakstura jautājumus, kā nomāt dzīvokli. Piemērotā soda apmērs rada nesamērīgu situāciju atbilstoši viņa finansiālajām iespējām. Sūdzības iesniedzējs arī lūdz viņam nepiemērot transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu, jo tās viņam ir nepieciešamas ikdienā, tostarp piedaloties sabiedriskā dzīvē.

Lietā atrodas sekojoši dokumenti/pierādījumi: administratīvā pārkāpuma protokols, notikuma videoieraksts (CD formātā), mērierīces (radara) atkārtotas verificēšanas sertifikāts (kopija), izdrukas no reģistriem, informatīvie materiāli (paziņojumi).

Motīvu daļa

Tiesa, izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, secina, ka Lēmums atstājams negrozīts, bet sūdzība ir noraidāma.

2020. gada 23. jūnijā sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr. /numurs/ par to, ka 2020.gada 23. jūnijā plkst. 20.38 Sūdzības iesniedzējs vadīja Transportlīdzekli pa Kleistu ielu no Rātsupītes ielas puses Hapaka grāvja, Rīgā virzienā ar braukšanas ātrumu 122 km/h, pie atļautā braukšanas ātruma 50 km/h. Pārkāpums fiksēts videoierakstā.

Līdz ar to konstatēts, ka Sūdzības iesniedzējs nav ievērojis Ceļu satiksmes noteikumu 101.punkta prasības un ar 2020. gada 10. jūlija lēmumu viņš saukts pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{8} panta 24. daļā paredzēta pārkāpuma izdarīšanu, piemērojot naudas sodu 540 EUR apmērā un atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 12 mēnešiem.

Ar Iestādes 2020. gada 14. augusta lēmumu Nr. /numurs/ šis lēmums atstāts negrozīts.

Par minēto Lēmumu Sūdzības iesniedzējs iesniedzis sūdzību, kurā norāda, ka viņš atzīst pārkāpumu, bija neapdomīgs un neievēroja ceļa zīmi, kā rezultātā sanāca, ka viņš pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumus. Sūdzības iesniedzējs lūdz izvērtēt piemēroto sodu un to samazināt, ievērojot samērīguma principu, jo viņš ir bezdarbnieks, viņam ir nelieli ienākumi, viņš plāno uzsākt studijas, viņam ir nepieciešams risināt arī citus sociāla rakstura jautājumus, kā nomāt dzīvokli. Piemērotā soda apmērs rada nesamērīgu situāciju atbilstoši viņa finansiālajām iespējām. Sūdzības iesniedzējs arī lūdz viņam nepiemērot transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu, jo tās viņam ir nepieciešamas ikdienā, tostarp piedaloties sabiedriskā dzīvē.

Tiesa, atbilstoši Administratīvās atbildības likuma 94. pantam izvērtējot lietā gūtos pierādījumus, secina, ka tie ir pieļaujami, ticami un attiecināmi uz lietā apskatāmo notikumu (konstatēto administratīvo pārkāpumu), un kopumā pierāda, ka Sūdzības iesniedzējs ir pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu 101. punkta prasības un pamatoti saukts pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{8} panta 24. daļā paredzēta pārkāpuma izdarīšanu. Lietā konstatētā administratīvā pārkāpuma esību pierāda administratīvā pārkāpuma protokols, notikuma videoieraksts, mērierīces atkārtotas verificēšanas sertifikāts, Sūdzības iesniedzēja sūdzībā ietvertie paskaidrojumi.

Sūdzības iesniedzējs, apstrīdot Lēmumu, lūdz samazināt piemēroto administratīvo sodu, ņemot vērā to, ka viņam ir nelieli ienākumi, viņš plāno uzsākt studijas, viņam ir jārisina sociāla rakstura jautājumi, kā arī lūdz nepiemērot transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu.

Par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{8} panta 24. daļā paredzēta pārkāpuma izdarīšanu uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no piecsimt četrdesmit līdz sešsimt astoņdesmit *euro* un atņem transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 12 mēnešiem.

Līdz ar to par šāda pārkāpuma izdarīšanu ir noteikts konkrēts soda veids un mērs, proti, pamatsods – naudas sods, nosakot diferencētas soda mēra robežas, un papildsods – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana, nosakot konkrētu šādu tiesību atņemšanas termiņu, proti, uz 12 mēnešiem.

Lietā Sūdzības iesniedzējam par konstatēto administratīvo pārkāpumu piemērots naudas sods minimālā apmērā – 540 EUR un atņemtas transportlīdzekļu vadīšanas tiesības soda sankcijas noteiktajā termiņā, proti, uz 12 mēnešiem.

Administratīvās atbildības likuma 13. pantā noteikts, ka administratīvais sods ir ietekmēšanas līdzeklis, kas tiek piemērots administratīvo pārkāpumu izdarījušajai personai, lai aizsargātu sabiedrisko kārtību, atjaunotu taisnīgumu, sodītu par izdarīto pārkāpumu, kā arī atturētu administratīvo pārkāpumu izdarījušo personu un citas personas no turpmākas administratīvo pārkāpumu izdarīšanas.

Minētā likuma 19. pantā noteikts, ka sodu par administratīvo pārkāpumu piemēro ietvaros, ko nosaka likums vai pašvaldību saistošie noteikumi, kuros paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu. Nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai — reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus

Satversmes tiesas 2013.gada 19.septembra spriedumā lietā Nr.2013-09-01, vērtējot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.panta otrās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91.pantam *(spriedums pieejams internetvietnē: http://www.satv.tiesa.gov.lv/upload/spriedums_2013_09_01.pdf)*, norādīts, ka Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšana apdraud citus satiksmes dalībniekus. Likumdevējam ir pienākums aizsargāt citu personu (satiksmes dalībnieku) pamattiesības – tiesības uz dzīvību, veselību un īpašumu. Tādējādi soda mērķis šajā jomā ir ceļu satiksmes drošības līmeņa paaugstināšana. Ņemot vērā to, ka transportlīdzeklis uzskatāms par paaugstinātas bīstamības avotu, var pieļaut, ka tā īpašniekam vai vadītājam tiek noteikts atšķirīgs atbildības regulējums. Ņemot vērā ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo un cietušo personu, kā arī valstī reģistrēto transportlīdzekļu skaita pieaugumu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā atbildība par pārkāpumiem ceļu satiksmē tika pastiprināta. Apstrīdētā norma kopsakarā ar citām Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa normām veic nozīmīgu preventīvo funkciju – gan vispār disciplinē transportlīdzekļu vadītājus, gan arī tos attur no jaunu Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu izdarīšanas. Vispārējai un speciālajai prevencijai ir būtiska nozīme citu personu drošības un veselības aizsardzībā. Apstrīdētā norma ir viens no tiem tiesiskajiem līdzekļiem, ar kuriem tiek sasniegts likumdevēja izraudzītais mērķis.

Lietā konstatējams, ka pārkāpums ir saistīts ar atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu.

Transportlīdzekļu un citu ceļu satiksmes dalībnieku kustība ir dinamisks process, kas var mainīties jebkurā brīdī, savukārt ātruma pārsniegšana var palielināt ceļu satiksmi un tās dalībnieku apdraudējuma risku.

Tādējādi, pārsniedzot braukšanas ātruma ierobežojumus, tiek pārsniegta atļautā braukšanas ātruma maksimālā robeža un paaugstinās ceļu satiksmes drošības apdraudējums un ar to saistītie riski.

Pārkāpums ir konstatēts vietā, kur ir paaugstināta satiksmes intensitāte un transportlīdzekļu kustības blīvums. Šie apstākļi kopumā prezumē paaugstinātu ceļa satiksmes dinamiku. Tādējādi ceļa posmā, kur ir noteikts atļautais braukšanas ātrums 50 km/h, braucot ar ātrumu 122 km/h, var tikt radīts apdraudējums ceļa satiksmes un to dalībnieku drošībai.

Vērtējot pārkāpuma raksturu un tā izdarīšanas apstākļus, secināms, ka pārkāpumu nevar vērtēt kā nebūtisku vai maznozīmīgu pārkāpumu.

Ņemot vērā norādītos apstākļus, administratīvais sods – naudas sods, kas ir piemērots soda sankcijas minimālā apmērā, ir vērtējams kā samērīgs un atbilst soda mērķim, pildot gan sodošu, gan preventīvu funkciju, lai turpmāk šādi pārkāpumi netiktu pieļauti.

Turklāt soda sankcijā noteiktā transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana ir ietverta imperatīvā tiesību normā, proti, šis sods ir piemērojams, konstatējot šāda veida pārkāpumu, un likumdevējs nav noteicis tā diferencētu piemērošanu vai iespēju izvērtēt vieglāka vai cita soda veida piemērošanu.

Administratīvās atbildības likuma 11. panta pirmajā daļā noteikts, ja personas izdarītais administratīvais pārkāpums konkrētajos apstākļos nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu (maznozīmīgs pārkāpums), amatpersona var neuzsākt administratīvā pārkāpuma procesu, bet, ja tas ir uzsākts, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa var to izbeigt, nepiemērojot sodu. Šajā gadījumā amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa, ja to atzīst par lietderīgu, izsaka personai aizrādījumu.

Kā atzīts judikatūrā, administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, ja, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus (tostarp izdarītā pārkāpuma raksturu un citus lietā būtiskus apstākļus), administratīvā soda uzlikšana par izdarīto pārkāpumu nebūtu lietderīga. Citiem vārdiem, izdarītais pārkāpums ir tik nebūtisks, ka par to pārkāpējam nav nepieciešams uzlikt sodu, bet ir pietiekami izteikt mutvārdu aizrādījumu, kas ir preventīvs (audzinoša rakstura) līdzeklis, kas vērsts uz to, lai persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu, saprastu savas uzvedības prettiesiskumu un turpmāk to nepieļautu *(sk. Augstākās tiesas 2009. gada 12. februāra sprieduma lietā Nr. SKA-15/2009 14. punktu).*

Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 2. panta 1. punktā noteiktajam, šī likuma mērķis ir noteikt ceļu satiksmes norisi un ceļu satiksmes drošības organizatoriskos un tiesiskos pamatus Latvijā, lai aizsargātu cilvēku dzīvību un veselību, vidi, kā arī fiziskām un juridiskām personām piederošu mantu. Savukārt Ceļu satiksmes noteikumu 4.punktā noteikts, ka ceļu satiksmes dalībniekam jāizpilda šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus [..], tajā skaitā jāievēro ceļa zīmes un ceļa apzīmējumu prasības.

Līdz ar to, lai izpildītu minētajās tiesību normās noteiktos transportlīdzekļa vadītāja pienākumus un samērotu tos ar pārējo ceļu satiksmes dalībnieku

pienākumiem, tiesībām un interesēm, transportlīdzekļa vadītāja rīcībai ir jāatbilst Ceļu satiksmes noteikumiem, izņemot tādus gadījumus, kad pastāv objektīvi un no transportlīdzekļa vadītāja gribas neatkarīgi iemesli/apstākļi, kuru dēļ noteikumu nav bijis iespējams izpildīt.

Tieši transportlīdzekļa vadītājs kā ceļu satiksmes dalībnieks ir atbildīgs par Ceļu satiksmes noteikumu ievērošanu.

Sūdzības iesniedzējam kā Transportlīdzekļa vadītājam vajadzēja zināt un viņš varēja zināt, ka, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu prasības, iestāsies likumā noteiktās sekas, proti, tiks fiksēts pārkāpums.

Konkrētajā gadījumā kaut arī pozitīvi ir vērtējama Sūdzības iesniedzēja izpratne par nepieciešamību ievērot Ceļu satiksmes noteikumus, tomēr lietā konstatētais administratīvais pārkāpums nav vērtējams kā maznozīmīgs pārkāpums.

Lietā nav konstatējami no Sūdzības iesniedzēja gribas neatkarīgi vai kādi citi īpaši (izņēmuma) apstākļi, kas būtu lieguši izpildīt normatīvo aktu prasības.

Lietā nav konstatējami pamatoti apstākļi pārkāpēja atbrīvošanai no atbildības saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 11. pantu.

Lietā nav konstatējami arī apstākļi par nosacītu daļēju atbrīvošanu no naudas soda samaksas atbilstoši Administratīvās atbildības likuma 154. pantam.

Minētā likuma 262. pantā noteikts, ka sodītajai personai piemērotais naudas sods pilnā apmērā samaksājams ne vēlāk kā viena mēneša laikā no dienas, kad stājies spēkā nolēmums par sodu. Savukārt šī likuma 266. panta otrajā un trešajā daļā noteikts, ja ir objektīvi apstākļi, kuru dēļ sodītā persona naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņā nevar pilnā apmērā izpildīt nolēmumu par sodu, iestāde var sadalīt naudas soda izpildi daļās, nepārsniedzot sešu mēnešu periodu no dienas, kad nolēmums par sodu stājas spēkā. Sodītā persona rakstveida iesniegumu par nolēmuma par sodu izpildes atlikšanu vai naudas soda sadalīšanu daļās iesniedz iestādei naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa ietvaros.

Ņemot vērā minētajās tiesību normās ietverto regulējumu un Sūdzības iesniedzēja sūdzībā norādītos apstākļus (nelieli ienākumi, studijas, sociālie jautājumi), norādāms, ja pastāv pamatoti un objektīvi apstākļi, kuru dēļ Sūdzības iesniedzējs brīvprātīgas izpildes termiņā nevar pilnā apmērā izpildīt nolēmumu par soda piemērošanu, tad pastāv iespēja vērsties Valsts policijas iestādē, kas piemēroja sodu, ar rakstveida iesniegumu atbilstoši Administratīvās atbildības likuma 266. pantam.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 176., 224., 225., 226., 227. panta pirmās daļas 1. punktu, 228., 242., 243. pantu, tiesa

nosprieda

Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka 2020. gada 14. augusta lēmumu Nr. /numurs/ atstāt negrozītu, bet /pers. A/ sūdzību noraidīt.

Spriedums pieejams 2021. gada 3. februārī.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese S.Groza